

[Ingvard Dahl.]

denne opsparing indgår i en boligfond og skal anvendes til boligformål, medens man for det private byggeris vedkommende ikke alene må tage muligheden for prioritetsopsparinger i betragtning, men måske i endnu højere grad udsigten til at indkassere en eventuel konjunkturgevinst. Hvor stor grund der er til at beskæftige sig med det sidstnævnte på det nuværende tidspunkt, vil vel nok blive højest forskelligt bedømt. For prioritetsopsparingens vedkommende ligger sagen derimod helt klar for vort parti. Vi ønsker disse midler anvendt til en offentlig saneringsfond, der har til formål at hjælpe til ved gennemførelsen af den sanering af den ældre boligmasse, som i stigende grad trænger sig på. I vort bolig- og byggeprogram har vi klart taget stilling til dette spørgsmål og gjort opmærksom på, at der for det beløbs vedkommende, der skal indgå i saneringsfonden fra det private byggeri, skal tages hensyn til den egenkapital, som de private bygherrer må indskyde. Vi kan ikke godkende, at en reduktion i lånegrænsen for privat byggeri fra 90 til 85 pct. imod det sociale byggeris 97 pct. er tilstrækkelig til at stille de to byggeformer ens. Men hertil kommer, at ministeren i sin fremsættelses-tale bebudede, at han under udvalgsarbejdet med byggestøttelovgivningen ville fremsætte et ændringsforslag gående ud på, at selskaber og personer, som indenfor et vist tidsrum påbegynder opførelse af beboelses-ejendomme, i deres skattepligtige indkomst er berettigede til at fradrage 1 pct. af ejendommens byggesum pr. år i en 10-årig periode. Rent økonomisk vil jeg anse denne fordel for det private byggeri for at være meget værdifuld, og den vil i hvert fald fuldtud opveje nedsættelsen af lånegrænsen fra de nævnte 90 til 85 pct. Mit parti vil rent principielt være uhyre betænkeligt ved at indføre dette afskrivningsprincip, også indenfor en begrænset periode.

Vi er af den opfattelse, at de foreslåede ændringer eller lapperier ikke er tilstrækkelige til at holde byggeriet i gang i det omfang, som vi anser for nødvendigt. Der må en fastlæggelse af huslejeniveauet til. Vi har i vort bygge- og boligprogram valgt den 1. januar 1950 som det rimelige, og det vil nødvendiggøre et tilskud, som i huslejen repræsenterer 5½ à 6 kr. pr. m². For det sociale byggeris vedkommende vil det i realiteten sige, at af et statslån på 27 000 kr. pr. lejlighed må de 17 000 kr. være rente- og afdragsfri, og de nuværende ydelser på de resterende 10 000 kr. må opretholdes. Vi erkender, at det vil andrage et ekstra-

ordinært tilskud til de ca. 20 000 lejligheder, som vi stiler imod, på ca. 9 mill. kr. i det første år, og derved også en 9 mill. kr.s forøgelse i de år, hvori denne foranstaltning vil være nødvendig. Den højtærede boligministers forslag derimod vil antagelig koste en ca. 5 mill. kr. om året — det beror naturligvis på, i hvor høj grad privatbyggeriet går i gang med opgaven — og det, uden at der gives lejerne nogen som helst lettelse i boligafgiften, jeg havde nær sagt: tværtimod.

Boligministeren gjorde også opmærksom på, at det var nødvendigt at tage hensyn til vor valutabalance i forhold til byggeriet, men han føjede til, at valutabalancen syntes at ligge væsentligt bedre end for nu snart 1½ års tid siden, altså det tidspunkt, da den nuværende regering trådte til. Boligministeren opgør, at byggeriet i sin helhed antagelig vil kræve et valutaforbrug på mellem 300 og 400 mill. kr., og det er en faktor, der må tages i betragtning. Det nævnte tal udgør imidlertid af betalingsbalancens samlede valutaforbrug kun omkring 5 pct. Det er altså den regering, der satte sig til rette på ministertaburetterne efter smørstormen i sin tid, og som har gennemført en liberaliseringspolitik, der i høj grad har opmuntret til øget valutaforbrug, det er den regering, som nu kommer her til rigsdagen med et stærkt nedskåret byggeprogram, fordi der på dette område skal spares på den fremmede valuta!

De 300—400 mill. kr. i valutaforbrug tror jeg nu ikke kan stå for en nærmere undersøgelse. I sin tid beregnede boligkommissionen nemlig, at valutaforbruget ved 30 000 lejligheder efter 1939-priserne ville andrage 35 mill. kr. svarende til 2 pct. af importen, og i tidsskriftet „Boligen“ har man opstillet beregninger, hvoraf det fremgår, at valuta-udgiften til boligbyggeriet ville andrage ca. 90 mill. kr., hvilket svarer til 1,5 pct. af vort samlede valutaforbrug.

Jeg bør måske samtidig erindre om, at det ikke er mange måneder siden, restriktionerne vedrørende centralvarmeinstallationerne blev ophævet, og en række af de ejendomme, som blev bygget under restriktionstiden, har nu ladet de projekterede varme anlæg fuldføre. Havde ministeren på det tidspunkt slet ikke øjet åbent for, at det var en stærkt valutakrævende frigivelse?

Ministeren fremhævede i forbindelse med valutahensynet, at der også måtte ses på byggeriets placering i vor almindelige økonomiske politik, og at byggeriet ikke kunne gå ram forbi i en periode, hvor regeringen bestræbte sig for en almindelig sænkning